

Marknadskontroll 2020:3

Säkerhet på lekland

2020:3 Säkerhet på lekland

Konsumentverket 2020

Ansvarig handläggare: Anna Strandberg (projektledare), Elisabeth Andreasson,
Abdulmajid Mkanssi, Marie Näslund, och Richard Staxler.

Sammanfattning

Som tillsynsmyndighet enligt produktsäkerhetslagen har Konsumentverket under 2020 genomfört säkerhetsbesiktningar på 10 lekland och dokumentkontroll av 29 lekland. Marknadskontrollen har gjorts som en uppföljning av en leklandskontroll 2018-2019 (Rapport 2019:7 Marknadskontroll av säkerheten på lekland) då många säkerhetsbrister påträffades. Årets kontroll visar på fortsatt stora säkerhetsbrister hos leklanden.

Marknadskontrollen har lett till ett stort antal genomförda åtgärder av säkerhetsbrister på lekland och även i vissa fall i ändringar i konstruktion eller rutiner för montering av lekredskap. Men sammanfattningsvis visar kontrollen tydligt att det fortfarande krävs mycket arbete för att svenska lekland ska uppfylla gällande säkerhetskrav.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
1 Bakgrund.....	5
1.1 Krav och regler.....	5
1.2 Skador	6
1.3 Definitioner	7
2 Metod	9
2.1 Marknadsinventering	9
2.2 Konsumentundersökning.....	9
2.3 Informationsbrev	9
2.4 Branschträff	9
2.5 Urval.....	9
2.6 Säkerhetsbesiktning av utrustning.....	10
2.7 Kontroll av leklandens säkerhetsarbete	10
2.8 Dokumentkontroll	10
3 Resultat	12
3.1 Marknadsinventering	12
3.2 Konsumentundersökning.....	12
3.3 Säkerhetsbesiktning av utrustning.....	12
3.4 Kontroll av leklandens säkerhetsarbete	13
3.5 Dokumentkontroll	14
3.6 Vanliga brister med exempel.....	15
4 Analys.....	25
4.1 Säkerhetsbesiktning av utrustning.....	25
4.2 Genomgång av företagens säkerhetsrutiner	25
4.3 Dokumentkontroll	26
5 Slutsats	27
Bilagor.....	1

1 Bakgrund

Som tillsynsmyndighet enligt Produktsäkerhetslagen (2004:451) har Konsumentverket genomfört marknadskontroller av lekland 2011 (Rapport 2011:19 Marknadskontroll av säkerheten på lekland) och 2018-2019. (Rapport 2019:7 Marknadskontroll av säkerheten på lekland). Båda kontrollerna visade på stor okunskap och mängder av säkerhetsbrister hos leklanden. Eftersom säkerheten på lekland fortfarande var så låg 2019 trots tidigare kontroll och informationssatsningar till leklanden har Konsumentverket genomfört en större marknadskontroll av säkerheten på lekland 2020.

1.1 Krav och regler

1.1.1 Produktsäkerhetslagen

Produktsäkerhetslagen (2004:451), PSL (mer om PSL i bilaga 1), kräver att varor och tjänster som tillhandahålls av näringsidkare till konsumenter ska vara säkra. Exempel på detta är lekredskap och andra redskap på lekland. Det får inte finnas brister som innebär risk för skada, utan alla redskap ska uppfylla de krav på säkerhet som finns i dag oavsett tillverkningsår.

Konsumentverket är tillsynsmyndighet enligt PSL och har till uppgift att utföra kontroller av att produkter och tjänster som tillhandahålls konsumenter uppfyller gällande säkerhetskrav.

1.1.2 Europastandarder

Som ett hjälpmedel för att bedöma om lekredskap och stötdämpande underlag på lekland är säkra enligt kraven i PSL finns europeiska standarder, EN 1176 för lekredskap och EN 1177 för stötdämpande underlag.

De viktigaste kraven ur säkerhetssynpunkt kan delas in i följande huvudrubriker:

- Stötdämpande underlag under klätterställningar och andra klättringsbara redskap.
- Fallhöjder, stötskydd och skyddsräcken.
- Mått på öppningar så att barn inte kan fastna med kropp eller kläder och bli hängande i huvud eller hals.
- Utstickande eller utskjutande delar.
- Säkerhetsavstånd för hela redskapet och delar av redskapet.
- Krav på underhåll.

Kraven i standarderna är minimikrav på säkerhet och är framtagna utifrån underlag från verkliga olyckor och tillbud samt på barns fysiska mått och motoriska förmågor enligt antropometriska data.

Även andra tillämpliga standarder finns om leklandet har annan utrustning än lekredskap. Till exempel är standarden för hoppborgar och liknande uppblåsbar lekutrustning, EN 14960, och standarden för gymnastikutrustning – trampoliner, EN 13219, tillämplig om sådan utrustning finns på lekland.

1.2 Skador

Det går inte att svara på hur många olyckor som inträffar på lekland i Sverige varje år eftersom det inte finns något skaderapporteringssystem där det går att utläsa ifall en olycka inträffat på ett lekland.

Företag är enligt PSL skyldiga att underrätta Konsumentverket när de får reda på att en vara eller tjänst har orsakat skada på person, men Konsumentverket får inte in underrättelser om alla olyckor som inträffar på lekland. Det är mer vanligt att konsumenter anmäler olyckor på lekland till Konsumentverket än att lekland underrättar verket. Antalet anmälningar om olyckor på lekland från konsumenter har ökat sedan 2005 då den första anmälan kom in. Från 2005 har det kommit in över hundra anmälningar från konsumenter och underrättelser från företag om olyckor på lekland.

Bland de inkomna anmälningarna och underrättelserna har hoppborgar, rutschbanor och studs mattor varit de produkter som varit inblandade i flest olyckor. Alla är produkter som orsakar en så kallad tvingande rörelse på användaren, en rörelse som användaren själv inte kan avbryta eller styra. De vanligaste olyckorna är falloolyckor och vanligaste typerna av skador är frakturer följt av huvudskador.

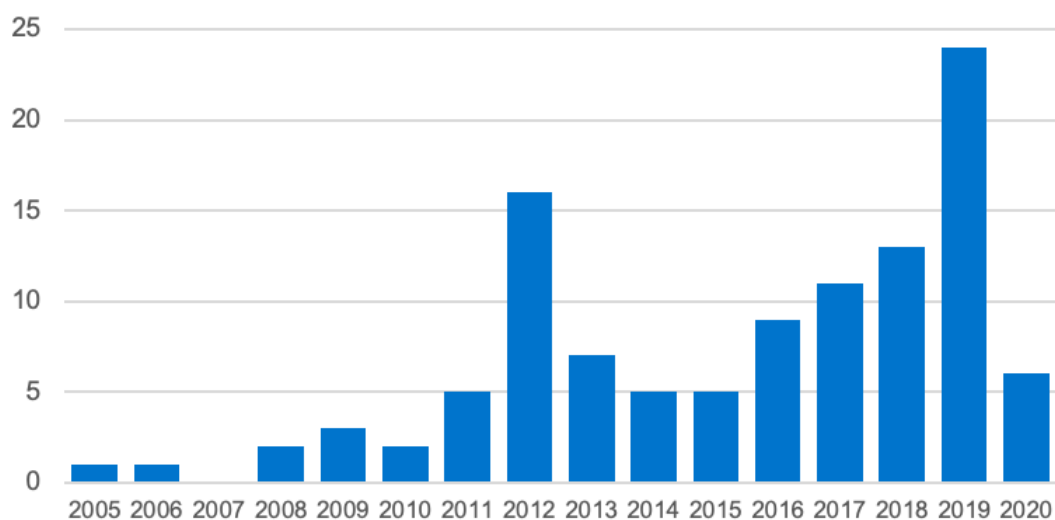

Diagram 1. Anmälningar och underrättelser lekland.

Det finns en topp i antalet anmälningar 2012 vilket kan antas beror på att Konsumentverkets marknads kontroll av lekland 2011 ökade kunskapen bland konsumenter om möjligheten att anmäla olyckor till Konsumentverket.

Vad den senare ökningen av anmälningar från 2015 och till 2019 beror på är oklart men den kan bero på att det faktiskt inträffar fler olyckor på lekland på grund av fler leklandsbesök eller brister hos lekland. 2019 ingår även en ökning av antalet underrättelser från ett av lekland.

Under 2020 har det inte kommit in så många anmälningar och underrättelser vilket troligen beror att många lekland hållit stängt på grund av spridningen av Covid-19.

1.3 Definitioner

1.3.1 Lekland

Konsumentverket har definierat lekland som:

”en kommersiell konsumenttjänst som består i tillhandahållandet av ett eller flera lekredskap i syfte att erbjuda barn en lekupplevelse. Ett lekland är ett avgränsat område, till största del inomhus och där vatten eller vattenlekredskap förekommer i ingen eller ringa omfattning.”

1.3.2 Lekredskap

Lekredskap är generellt en typ av lekutrustning som är avsedd för offentliga miljöer. Med offentlig menas här en miljö som inte är hemmabruk, utan som är tillgänglig för allmänheten.

Standarden för lekredskap, EN 1176, definierar lekredskap enligt följande:

”Redskap och konstruktioner, inklusive komponenter och konstruktionselement, på eller med vilka barn, individuellt eller i grupp, kan leka utomhus eller inomhus enligt deras egna regler eller egna motiv till lek, som när som helst kan förändras”.

Lekredskapsstandarden är även tillämplig för redskap och utrustning som installerats som lekredskap även om de inte har tillverkats för detta ändamål. Som exempel kan nämnas en gammal båt för att leka och klättra i eller en lekmaskin som man stoppar i mynt i för att åka i och som också kan användas av barn som ett lekredskap.

1.3.3 Besiktningsman

I marknadskontrollen har Konsumentverket använt sig av besiktningspersoner som är certifierade av certifieringsorganet Sereno Certifiering AB. Sereno Certifiering AB (härefter Sereno) är ackrediterat av Swedac (Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll) för certifiering av personer. Detta innebär att Sereno kompetensprövas av Swedac för att avgöra om de är kompetenta att utföra de uppgifter som de ackrediterats för. Sereno kontrollerar i sin tur att de besiktningsmän som certifieras har den kompetens som krävs för deras arbetsuppgift samt att de upprätthåller den kompetensen.

Kompetensen är i det här fallet att utföra besiktningar enligt standarden för lekredskap EN 1176 och EN 1177 samt att uppfylla Sereno:s kravspecifikation. En certifierad besiktningsman genomgår kontinuerligt kompetensutveckling samt kontrolleras regelbundet av Sereno. Sereno tillhandahåller en lista över samtliga certifierade besiktningsmän i Sverige.

1.3.4 A-, B- och C-fel

I protokollen från säkerhetsbesiktningarna anges A-, B- och C-fel som olika klassning på de brister som påträffats på de besiktigade lekplatserna. Detta klassningssystem är framtaget av Sereno.

- **A-fel**
Ett A-fel innebär en risk för allvarlig skada alternativt stor risk för mindre skada. Fel som normalt kräver omedelbar åtgärd.
- **B-fel**
Ett B-fel innebär mindre risk för mindre skada alternativt stor risk för liten skada. Fel som normalt bör åtgärdas snarast.
- **C-fel**
Ett C-fel innebär liten risk för mindre skada alternativt mindre risk för liten skada. Fel som normalt bör åtgärdas vid periodiskt underhåll eller hållas under uppsikt tills åtgärder.

2 Metod

2.1 Marknadsinventering

Konsumentverket inledde projektet med att inventera marknaden via webben. Drygt 140 lekland identifierades vilket är ett 30-tal fler än kontrollen 2018-2019. Det större antalet jämfört med åren innan beror till stor del på en ökning av både identifiering av och förekomst av lekytor, lekhörnor och lekland i köpcenter.

2.2 Konsumentundersökning

Konsumentverket gör varje år två konsumentundersökningar via webbenkäter. Syftet med undersökningarna är att få en bild av hur målgruppen svenska allmänheten (18-75 år) uppfattar ett antal frågeområden som är aktuella för Konsumentverket. Under våren 2020 ställdes ett antal frågor om hur konsumenter uppfattar säkerheten på lekland. Läs mer i Bilaga 2.

2.3 Informationsbrev

Konsumentverket skickade efter inventeringen via mejl och post ut ett informationsbrev till alla identifierade lekland (Se bilaga 3). Fristående lekland, köpcenter med lekytor samt huvudkontor för lekland och restaurangkedjor fick brevet. Brevet beskrev vilka krav och regler som gäller för lekland och innehöll information om Konsumentverkets nyligen genomförda och kommande marknadskontrollprojekt av lekland. Tillsammans med brevet följde Konsumentverkets Vägledning för att erbjuda säkra tjänster till konsument samt Vägledning för dig som driver lekland. Dessutom bjöds leklanden in till en gemensam branschträff (Se bilaga 4). Konsumentverket anordnade branschträffen tillsammans med Kemikalieinspektionen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB och Boverket som alla har tillsynsansvar över leklandssäkerhet i olika områden.

2.4 Branschträff

Trots att en inbjudan skickats ut till 140 lekland och att det även erbjöds möjlighet att delta digitalt anmälde sig och deltog endast ett tiotal personer från leklanden i mötet. Vid mötet presenterades resultatet från marknadskontrollen året innan samt information om krav och regler för lekland från Konsumentenverket, Kemikalieinspektionen, MSB och Boverket.

2.5 Urval

Tio lekland valdes ut för tillsynsbesök med genomgång av säkerhetsrutiner och besiktning av utrustning. Ytterligare 30 lekland valdes ut för dokumentkontroll. Urvalet gjordes mot bakgrund av anmälda olyckor samt geografisk spridning över landet. En blandning av större och mindre lekland, fristående lekland och lekytor i affärer, köpcenter och restauranger eftersträvades också i urvalet.

På grund av det rådande smittläget med covid-19 fick vissa justeringar i urvalet göras efter hand. Många lekland höll stängt och hade tillåtet personal och några lekland gick i konkurs. Justeringar fick också göras på grund av varierande smittläge i olika

regioner och tillgång på certifierade besiktningsmän i respektive närområde. Två av leklanderna i dokumentkontrollen togs också med för besiktning bland annat på grund av en anmäld olycka.

2.6 Säkerhetsbesiktning av utrustning

Tio lekland besiktigades av olika besiktningsmän, certifierade för att besiktiga lekredskap mot krav i lekredskaps-standarderna EN 1176 och EN 1177. Tre av leklanderna besöktes samtidigt av personal från Konsumentverket som gick igenom påträffade brister och företagets säkerhetsrutiner. På grund av reserestriktioner med anledning av smittläget med covid-19 kunde Konsumentverkets personal inte åka till andra än de närmast belägna leklanderna. Alla anlidade besiktningsmän var lokalt placerade i relation till de besiktigade leklanderna för att undvika resor mellan regioner. Ansvarig personal för leklanderna uppmanades att närvara vid besiktningen för att få direkt information om eventuellt allvarliga brister som behövde omedelbara åtgärder.

Besiktigade lekland:

Leos lekland	Luleå
Sportshopen	Charlottenberg
Burger King	Töcksfors
Megafun	Örebro
Vågen och Krämarens	Örebro
Barnens Lekstad	Kungälv
Bushuset	Torslanda
Leklandsfabriken	Löddeköpinge
T-Rex	Malmö
Busfabriken	Malmö

2.7 Kontroll av leklandens säkerhetsarbete

En checklista med frågor om leklandens säkerhetsarbete togs fram av Konsumentverket och skickades till leklanderna i förväg.

Konsumentverkets personal gick igenom frågorna med ansvarig personal för leklandet under tiden som besiktningsmannen kontrollerade lekredskapen i de fall Konsumentverket närvarade och för övriga fall via telefon.

2.8 Dokumentkontroll

Utöver de lekland som besöktes skickade Konsumentverket även ut en begäran om uppgifter till ytterligare 30 lekland. Ett av dessa lekland har upphört vilket gör att dokumentkontrollen har omfattat 29 lekland.

Som nämnts ovan togs två av leklanderna i dokumentkontrollen också med i Konsumentverkets besiktning.

Den primära målsättningen med dokumentkontrollen har varit att genom stickprov av lekland undersöka i vilken omfattning besiktningar genomförs och i vilken omfattning identifierade brister åtgärdas.

Myndigheten begärde in följande dokumentation av leklanden i dokumentkontrollen:

- Kopia på senaste årliga besiktningsprotokoll och i förekommande fall ombesiktningsprotokoll eller annan dokumentation avseende genomförda åtgärder
- Produktcertifikat för utrustningen
- Inventarielista
- Översiktsbilder

Följande lekland har ingått i dokumentkontrollen:

Exploria	Norsborg
Busfabriken	Uppsala
Busfabriken	Norrköping
Cyberzone	Karlskrona
Delfinen	Gävle
Jecko o Jessie	Trollhättan
Multi Challenge	Östersund
Mellerud Handel Lekland	Mellerud
Tanum shoppingcenter	Tanumshede
Västerport galleria	Nyköping
Avion shopping	Umeå
Bruket	Varberg
Lundegård	Köpingsvik
Buslandet	Lagan
Kaatach	Tyresö
Äventyrens Hus Baazinga	Arnäsvall
Experium TOKA Gym	Lindvallen Sälen
Leos lekland	Skellefteå
Leos lekland	Växjö
Kotteland	Visby
Sportshopen	Charlottenberg
Burger King	Töcksfors
Teddys Lekland	Vänersborg
Ikea Småland lektrum	Jönköping
Lennys Lekland	Hemavan
Pite Havsbad Nimbys värld	Piteå
Erikslund Shopping Center Lekytör	Västerås
Barnens hus Kungsmässan	Kungsbacka
Djungellandet	Strömstad

3 Resultat

3.1 Marknadsinventering

Sedan marknadskontrollen 2018-2019 då 110 lekland identifierades har det skett en ökning av antalet lekland till över 140 på marknaden. Konsumentverket har i webbinventeringen i den här kontrollen lyckats hitta fler lekhörnor och lekytor på köpcenter och restauranger som faller in under verkets definition av lekland, vilket påverkar det högre antalet men det har troligen även skett en ökning. Att erbjuda upplevelser som lekmöjligheter kan vara ett sätt för fysiska butiker att öka sin attraktionskraft när internethandel ökar på bekostnad av de fysiska butikerna.

Flera aktörer på marknaden har bytts ut eller köpts upp av andra aktörer eller lagts ned helt, vilket visar att marknaden förändras snabbt. Covid-19-pandemin påverkar branschen mycket och många lekland har hållit hela eller delar av leklandet stängt i perioder under 2020. Vissa har gått i konkurs men uppstått igen i annan regi under året.

Leos lekland är störst på den svenska marknaden med 27 lekland spridda över landet. Därefter kommer Busfabriken med sju lekland och övriga lekland följer efter med något enstaka eller ett par-tre lekland var.

Utöver de renodlade leklanden har Ikea ett tiotal ”Småland”, som är lekland med barnpassning i varuhusen. Många gym och har också de lekhörnor med barnpassning.

3.2 Konsumentundersökning

I Konsumentverkets webbenkät uppgav 250 personer (25 procent) av 1012 svarande att de varit på lekland minst en gång de senaste två åren. De som uppgett att de besökt lekland fick svara vidare på några frågor om sin upplevelse av säkerheten på lekland. Svaren finns i bilaga 2. Även om det inte är ett så stort svarsunderlag är det intressant att se att endast 44 procent svarade att de hade tagit del av någon säkerhetsinformation innan eller under besöket. 53 procent av de svarande upplever att personalen har låg eller ingen uppsikt och 19 procent har varit med om att någon skadats under ett besök på lekland. De vanligaste typerna av skador är skrapår, brännskador eller blåmärken, stukning av fötter samt arm- och benbrott.

3.3 Säkerhetsbesiktning av utrustning

Ett stort antal säkerhetsbrister påträffades vid besiktningarna. (se bilaga 5).

De mest allvarliga riskerna, så kallade A-fel åtgärdades av leklanden i många fall direkt på plats vid besiktningen, men annars omedelbart efter besiktningen. I något fall krävdes diskussion med tillverkare av utrustningen men riskerna åtgärdades efter gemensam utredning avseende säkerhetskraven i standarderna. Leklanden skickade in redogörelser för åtgärder av alla A-fel och de flesta B-fel med bilder som illustration och redogörelser för planer av resterande mindre allvarliga brister. Flera lekland hålls dock fortfarande stängda och företagen ska höra av sig till Konsumentverket med redovisning av åtgärder innan de öppnar igen.

Flera lekland har inte bara lekredskap, utan har också till exempel hoppborgar, skumgummigropar, hinderbanor och trampolinparksdelar. Liksom i den förra marknadskontrollen har dessa inte ingått i besiktningsmännens besiktningar, men Konsumentverket har påtalat uppenbara säkerhetsbrister för företagen och även de bristerna har åtgärdats eller så har redskapen stängts av.

3.4 Kontroll av leklandens säkerhetsarbete

Flera lekland har nedskrivna rutiner för olika roller och ansvar. Inga lekland hade särskilda krav på kompetens hos personal. Alla lekland har någon form av utbildning och övning i brandsäkerhet och några lekland har tydliga rutiner för brandsäkerhet med flera övningar per år. Något lekland i köpcenter hade ingen kännedom om att det finns krav på säkerheten på lekland trots att det inträffat åtminstone en allvarlig olycka hos dem som Konsumentverket skulle ha underrättats om. Ansvarig personal gick runt i köpcentret flera gånger dagligen och såg efter och undanröjde påträffade brandrisker men tittade då aldrig på lekytorna.

Alla lekland utbildar personalen i första hjälpen-kunskap och några lekland har mer regelbunden fortbildning i hjärt- lungräddning. Leklanden har likartade lekregler och information till föräldrarna om deras ansvar samt regler för säkerhet. Information till föräldrarna finns både på leklandens webbsida och uppsatt inne i leklanden. Några lekland hade tydlig information på lekredskapen om ålder, säkerhetsregler med mera.

De flesta lekland kunde inte redovisa någon installationsbesiktning. Flera lekland kunde inte heller visa upp protokoll från årlig besiktning. Det var stor variation i egenkontroll och åtgärder av lekredskapen. Några gör egna kontroller och andra har ett serviceteam som kommer regelbundet. Dock visade Konsumentverkets besiktning att minst ett lekland inte åtgärdat allvarliga brister trots att de har utarbetade rutiner och serviceteam som utlovat åtgärder av påträffade brister. Det gällde till och med risker som företaget utfäst till Konsumentverket att det skulle åtgärda nästan ett år tidigare.

De flesta lekland hade inte översikt över hela anläggningen från kassan, men saknade trots det rutiner för tät rondering för att kontrollera att användningen gick rätt till. Standarden, EN 1176 del 10 för innesluten lekutrustning kräver att det ska vara obruten sikt från övervakningsställen till lekområdena. Ett lekland hade god sikt över leklandet som var byggt på höjden bredvid kassan i en butik. Men på grund av butiksarbetet hade man ändå svårt att gripa in om något skulle hända. Rutinerna visade också att man vid brand skulle gå igenom alla provrum för att se att alla kommit ut men leklandsdelen fanns inte omnämnt för samma genomgång i rutinen.

Flera lekland hade hoppborgar eller fallrutschbanor utan stationerad personal vid redskapen. Sådan utrustning kräver enligt standarderna för lekredskap och hoppborgar ständig övervakning av kompetent personal för att instruera och se till att utrustningen används på ett säkert sätt.

Alla lekland svarade positivt på frågan om att vilja delta i en branschorganisation.

3.5 Dokumentkontroll

Dokumentkontrollen omfattar 29 lekland, se detaljer i kapitel 2.8.

Endast tio lekland (34 procent) kunde på Konsumentverkets begäran uppvisa ett besiktningsprotokoll på genomförd besiktning under det senaste året.

Sju lekland (24%) har i efterhand kompletterat med besiktningsprotokoll där besiktningarna är utförda innevarande år efter det att Konsumentverket skickade ut sin begäran om uppgifter.

Totalt har alltså 17 lekland (59 procent) besiktigats under den aktuella besiktningsperioden.

Ett av leklanden hade inga dokumenterade säkerhetsbrister.

En översikt av dokumentkontrollen ges i bilaga 5.

3.6 Vanliga brister med exempel

3.6.1 Öppningar där barn kan fastna med kroppsdelar och kläder

Farliga öppningar där barn kan fastna är de vanligaste bristerna på lekland. Det finns krav på storleken på öppningar i lekredskap på grund av flera olika risker för barn att fastna och riskera att skadas eller till och med dö. Det får till exempel inte finnas öppningar med mått mellan 9 och 23 cm på höjder över 60 cm. I den storleken på öppningar kan barn komma igenom med kroppen men fastna med huvudet och bli hängande i huvudet vilket medför en risk för hängning eller strypning.

Det får inte finnas glipor i starten vid rutschbanor på grund av risken för att barn fastnar med en snodd på till exempel en huvtröja och därmed riskerar att strypas.

Det får inte heller finnas öppningar där fingrar eller fötter kan fastna. En öppning där finger kan fastna i en rutschbana kan leda till amputation.

Allvarliga risker ska alltid åtgärdas omedelbart när de upptäckts. Kan de inte åtgärdas måste företaget stänga av utrustningen tills den åtgärdats så att så användare inte riskerar att skadas.

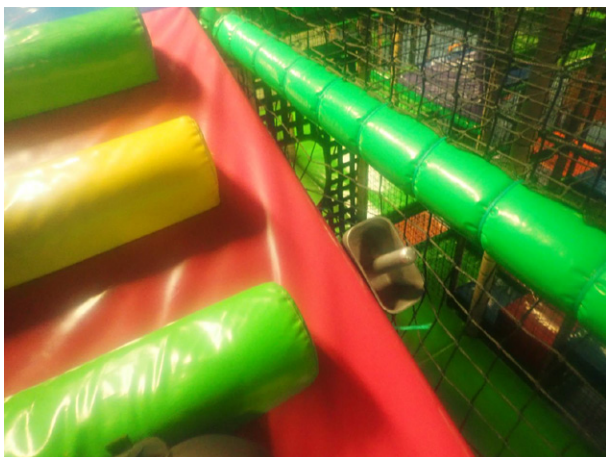

Bild 1. Öppning där barn kan komma igenom med kroppen men fastna och bli hängande i huvudet.

Bild 2. Öppningar där barn kan komma igenom med kroppen men fastna och bli hängande i huvudet.

Bild 3. Öppning där barn kan komma igenom med kroppen men fastna och bli hängande i huvudet.

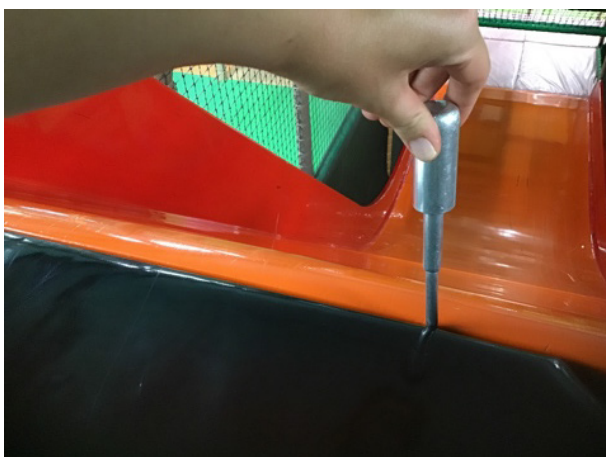

Bild 4. Öppning där fingrar kan fastna i rutschens startdel.

Bild 5. Glipa vid startdelen på rustchbana där en snodd på en huvtröja kan fastna och riskera att barn som åker ned blir hängande och stryps.

3.6.2 Studsmattor med farliga öppningar och hårda tillgängliga kanter

Flera lekland har fått anmärkningar på att det saknas fjädrar i studsmattor och att kantskydden som ska täcka fjädrar och stålram sitter lösa. Sådana brister kan leda till att barn kan åka ned mellan fjädrarna och bli hängande i huvudet eller att barn slår sig mot stålramen. Konsumentverket fick under marknadskontrollen in en anmälan om att en 7-åring slagit i sin arm mot stålramen på en studsmatta så illa att armen bröts och barnet fick opereras. Barnet kan inte räta ut armen och har tappat känslan i fyra fingrar. Leklandet hade i dokumentkontrollen skickat in ett besiktningssprotokoll som visade på att studsmattornas kantskydd satt löst och att det fanns risk för att barn kunde slå sig mot stålramen. Leklandet hade uppgett till Konsumentverket att bristen var åtgärdad. Studsmattorna är avstängda sedan 20 november och utredning pågår.

På samma lekland var det också öppet in under studsmattorna vilket innebär risk för att barn går under studsmattorna när andra barn hoppar på dem. Det har inträffat allvarliga nackbrott när småbarn gått upprätt under studsmattorna och andra barn hoppat ovanpå.

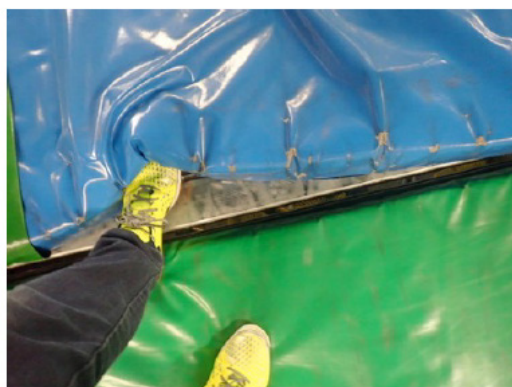

Bild 6. Lösa kantskydd som medför risk för barn att slå sig mot stålram eller komma ned med kroppen och fastna i huvud/hals mellan fjädrar.

Bild 7. Sidoskyddet sitter löst så att barn kan gå in under studs mattorna.

Bild 8. Lösa kantskydd som medför risk för att barn kan komma ned med kroppen och fastna i huvud/hals mellan fjädrar.

3.6.3 Otillräckligt stötdämpande underlag

Flera lekland hade otillräckligt stötdämpande underlag under lekredskapen. På ett lekland upptäcktes att en för liten trekantig matta fanns kvar trots att företaget utfäst till Konsumentverket att de skulle utöka underlaget senast vecka 47 2019 efter att en allvarlig olycka anmälts till Konsumentverket. En kvinna hade fallit ned från en ingång till en klätterställning och slagit sig så illa mot betonggolvet med endast nålfiltsmatta över att hon bland annat fick hjärnskakning, brutet revben och punkterad lunga. På andra platser saknades stötdämpande underlag helt.

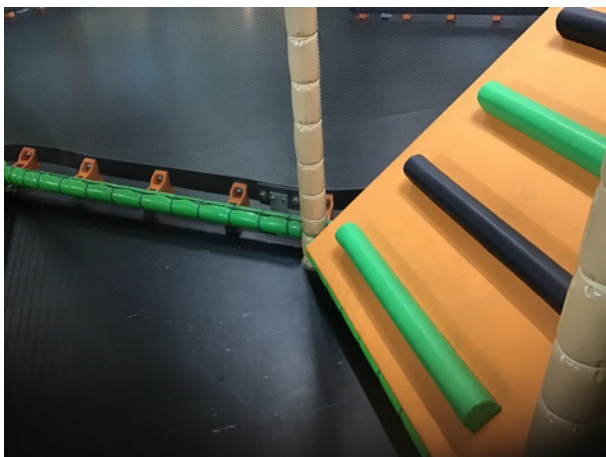

Bild 9. Nedanför lekredskapen ska det finnas stötdämpande underlag vilket saknas på bilden.

Bild 10. Nedanför lekredskapen ska det finnas stötdämpande underlag vilket helt eller delvis saknas på bilderna.

3.6.4 Snabba långa rutschbanor.

Enligt standarden EN 1176 får rutschbanor inte vara längre än sju meter innan det kommer en uppbromsande sväng. Flera lekland hade längre rutschbanor än så och besiktningsmän såg också barn lämna från rutschbanorna vid besiktning. Ett krav i lekredskapsstandarden är att man inte ska kunna få så hög fart att man lättar och blir luftburen i rutschbanor. För att undvika det behöver man bygga rutschbanorna med rätt radier. Konsumentverket har fått in flera anmälningar om olyckor i långa snabba rutschbanor. De som åkt i banorna har fått så hög fart att de lättat från rutschbanan i gupp och sedan slagit i hårt i rutschen. I ett fall har det till och med lett till fraktur på en ryggkota på en vuxen och i ett annat att ett barn brutit båda benen.

Flera lekland som har ca tio meter långa rutschbanor har inte tvingats att korta rutschbanorna men måste kunna visa för Konsumentverket med teknisk dokumentation att åkarna inte riskerar att skadas på grund av hög fart eller att åkarna lättar från åkytan och landar hårt.

Bild 11. Långa rutschbanor.

3.6.5 Fallrutschbanor

En förekommande säkerhetsbrist på de besiktigade leklanden är oövervakade mycket branta rutschbanor, så kallade fallrutschbanor. Standarden för lekredskap kräver att fallrutschbanor är övervakade av utbildad personal eller avstängda för tillträde.

Inget av leklanden som hade fallrutschbanor hade bevakning av dessa trots att det krävs i standarden för lekredskap. När utbildad personal saknas vid en fallrutschbana ska startsektionen vara skyddad mot obehörigt tillträde men även avspärrning saknades. Anledningen till att en fallrutschbana ska vara övervakad är att man kan skadas om man åker i den på ett felaktigt sätt. Ben och armar får inte sticka ut och man ska luta sig bakåt. Barn, och ibland även vuxna, kan inte förutse skaderiskerna utan måste få en tydlig instruktion när de sätter sig för att åka ned. Små barn har tyngre huvuden i relation till sin kropp jämfört med vuxna vilket ökar risken för att de faller framåt och landar på huvudet nere mot rutschbanans utåkningsdel. Detta har hänt i ett fall som anmälts till Konsumentverket då en fyraårig pojke föll framåt och landade på huvudet längst ned i banan.

Vuxna besökare som är där med barn kan inte förutsättas hinna komma före barn upp i rutschbanorna och de kan inte förväntas ha förkunskaper om hur man ska åka säkert även om de hinner upp i tid. Det räcker inte att instruera om hur man ska åka säkert med skyltar eftersom många barn inte är läskunniga och kan förväntas komma upp före medföljande vuxna.

Gränsen för klassning av fallrutschbana går vid över 60 graders maxlutning och över 40 graders genomsnittslutning. Tillverkaren har därför ritat rutschbanor med 60 grader maxlutning och 40 grader genomsnittslutning för att komma under gränsen för att klassas som fallrutschbana. Detta för att leklandens ska slippa ha personal som bevakar rutschbanorna. Men eftersom konstruktionen ligger exakt på gränsen kan några millimeter högre höjd i ställningen eller ett lutande golv vid installation skapa en brantare lutning än vad som är tillåtet utan övervakning av personal. Det är därför viktigt att kontrollmätta vinklar efter installationen.

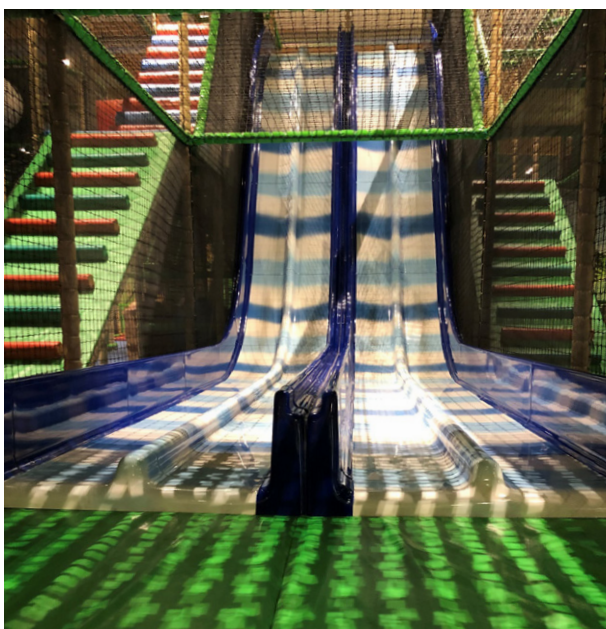

Bild 12. Rutschbanan är ritad med 60 graders maxlutning vilket är gränsen för fallrutschbana.

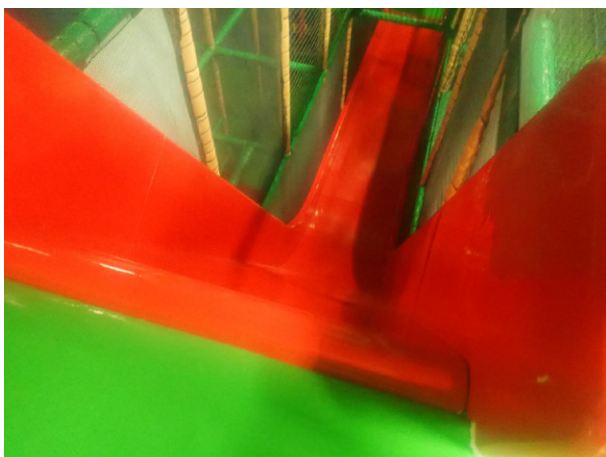

Bild 13. Fallrutschbanan är ritad med över 60 graders maxlutning men saknade ändå övervakning och avspärrningsmöjlighet.

3.6.6 Hoppborgar

Standarden för hoppborgar kräver att hoppborgar ständigt övervakas vid användning. Anledningen till det är bland annat att övervakaren ska se till att hoppborgen används på rätt sätt och att den inte kollapsar med barn i vilket kan gå oerhört snabbt om lufttillförseln försvinner eller ändras. Inget av leklandens hoppborgar i kontrollen hade personal stationerad för att övervaka dem. Hoppborgarna saknade dessutom tillräckligt stötdämpande underlag och en av dem hade fläkten för nära borgen. Övriga säkerhetskrav på hoppborgarna som till exempel höjden på sidoskydd har inte kontrollerats. Besiktningsmännen har inte besiktigat hoppborgarna mot säkerhetskraven i hoppborgsstandardens utan endast nämnt de uppenbara bristerna.

Konsumentverket har utrett ett stort antal allvarliga olyckor och incidenter med hoppborgar varav flera har inträffat på lekland. Exempelvis har fem barn i åldrarna 7-11 år fallit ut från olika hoppborgar på lekland och landat med huvudet på hårt underlag med allvarliga huvudskador som följd.

En annan hoppborg i form av en uppblåsbar rutschkana kollapsade på ett lekland med barn i. En stor djup ficka skapades på toppen av hoppborgen där barn fastnade och riskerade att ramla ner. Från hoppborgens topp ner till betonggolvet var det cirka tre meter. Inga barn skadades allvarligt vid incidenten.

Bild 14. Övervakad hoppborg med för litet stötdämpande underlag.

Bild 15. Övervakad hoppborg med för litet stötdämpande underlag.

3.6.7 Klättringsbara nät

Det förekom klättringsbara nät utanpå och inuti utrustning med över två meters fallhöjd och utan stötdämpande underlag under. Det innebär att barn kan klättra högt upp på väggarna och riskera att skadas om de faller ned.

Bild 16. Klättringsbara nät.

3.6.8 Underhållsbrister och monteringsfel

Många av säkerhetsbristerna berodde på att utrustning slitits ut. Särskilt vanligt var det med trasiga nät där öppningar som barn kan falla igenom eller fastna och bli hängande i huvudet i har bildats. På ett lekland gick det att falla ned ca sex meter rakt i golvet. Samma lekland hade även en vulkan där man kunde kliva ut från plattformen högst upp och vidare ut på en balk på väggen med risk att falla långt ned rakt i betonggolv.

Bild 17. Exempel på påträffade underhållsbrister.

Bild 18. Exempel på påträffade underhållsbrister.

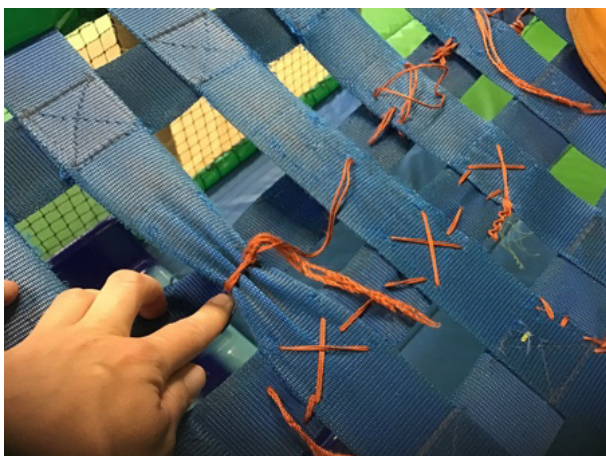

Bild 19. Exempel på påträffade underhållsbrister.

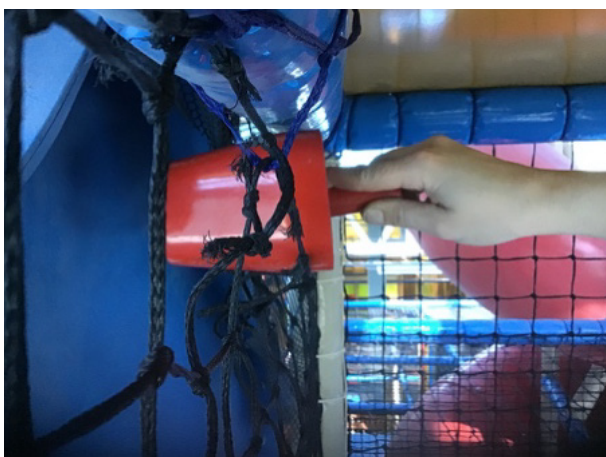

Bild 20. Exempel på påträffade underhållsbrister.

4 Analys

4.1 Säkerhetsbesiktning av utrustning

Fler konstruktionsfel än underhållsbrister har påträffats även i denna kontroll. Att tillverkare ritat rutschbanor precis på gränsen för att lekland ska undkomma krav på stationerad personal är anmärkningsvärt. Utan några säkerhetsmarginaler är det lätt att lutningen vid montering kommer över gränsen för vad som är tillåtet vilket medför risk för att särskilt barn skadas.

Flera lekland uppvisar rutiner för egenkontroll men de besiktningar som gjorts visar på brister i underhåll som medfört säkerhetsrisker i lekredskapen vilket gör att Konsumentverket bedömer att efterlevnaden av rutinerna för egenkontroll av lekredskapen behöver förbättras.

Lekland behöver också ha stationerad personal vid viss utrustning som kräver det enligt standard, som till exempel fallrutschbanor och hoppborgar. Har man inte resurser att ha stationerad personal som styr användandet av fallrutschbanor eller hoppborgar så får man ta bort den typen av utrustning.

4.2 Genomgång av företagets säkerhetsrutiner

Konsumentverkets bedömning är att det är en säkerhetsrisk att inte alla lekland har gjort en installationsbesiktning. Säkerhetsrisker kan uppkomma vid felmontering även om det finns certifikat över att produkterna uppfyller standardkrav. Det är viktigt att kontrollera att inga säkerhetsrisker uppkommit genom felmontering eller redskapens placering i relation till varandra, väggar och annat i lokalerna innan man låter någon leka i leklandet. En installationsbesiktning bör göras av en oberoende besiktningsman.

Konsumentverkets bedömning är att det är för få personal som går runt på golvet, det vill säga gör en rondering, för att leklandet ska kunna ha en god överblick och leva upp till produktsäkerhetslagens krav på säker tjänst. Detta bekräftar också resultatet i Konsumentverkets konsumentundersökning. Personalen skulle också behöva ha bättre kunskap och förståelse för vad standardkraven innebär för att veta vad de ska titta efter vid genomgångar av utrustningen.

Det är viktigt att lekland har egen dokumentation av alla inträffade olyckor och tillbud så att de kan utveckla det förebyggande säkerhetsarbetet utifrån det. Några lekland har bra rutiner gällande brandsäkerhet men behöver utveckla rutinerna gällande annat skadeförebyggande arbete och olyckshantering.

Det är också nödvändigt att lekland uppfyller sin underrättelseskyldighet, vilken flera lekland uppgav att de inte kände till. Underrättelserna är viktiga för att förebygga fler olyckor på det aktuella leklandet men också för att tillverkare ska få information om olyckor som inträffat med deras utrustning. Tillverkarna kan behöva vidta nödvändiga åtgärder på andra lekland och/eller i produktionen beroende på vad som framkommer i underrättelserna.

4.3 Dokumentkontroll

Av stickprovsutfallet i dokumentkontrollen uppskattar Konsumentverket att det endast är ett fåtal av lekland i branschen som utför årliga besiktningar enligt säkerhetskraven i standarden för lekredskap och andra tillämpliga standarder. Konsumentverket bedömer därmed att många lekland i branschen kan ha allvarliga brister som inte upptäcks förrän det inträffar en olycka.

5 Slutsats

Även i denna större och uppföljande kontroll påträffades ett stort antal säkerhetsbrister på utrustningen och i dokumentationen av säkerheten. Kunskapen och efterlevnaden mot lagkrav och standarder har inte märkbart höjts sedan den förra kontrollen vilket delvis kan bero på att marknaden har stor omsättning och aktörer kommer och går. Men det är anmärkningsvärt att de största aktörerna som funnits länge på marknaden har kvar allvarliga säkerhetsbrister på lekland trots att de har uppgett för Konsumentverket att de har åtgärdat dem. Det är inte acceptabelt att allvarliga risker finns kvar i månader efter att de identifierats. Om leklandet inte har möjlighet att få dit kompetent personal som kan åtgärda allvarliga brister omedelbart så måste utrustningen stängas av direkt för att risken för skada ska undanröjas.

Både dokumentkontrollen och tillsynsbesöken på lekland visar på stort behov av förbättringar hos leklandsbranschen gällande säkerhetsarbetet. För att höja säkerhetsnivån behöver lekland respektera kraven på installationsbesiktningar, årliga besiktningar, tätare egenkontroll och åtgärder av påträffade säkerhetsbrister, i de allvarliga fallen omedelbart. Allt säkerhetsarbete behöver ständigt dokumenteras och följas upp.

Det verkar finnas ett allmänt ointresse hos lekland för att ta till sig information som Konsumentverket arbetat för att nå ut med under många år. Trots att lekland sedan 2011 har sagt att man gärna deltar i en branschorganisation för att gemensamt öka kunskapen och säkerheten bland aktörer på lekland har ingenting hänt på området. Det låga deltagandet vid den av myndigheterna senast anordnade branschträffen visar också på detta ointresse.

Marknadskontrollen har lett till ett stort antal genomförda åtgärder av säkerhetsbrister på lekland och även i vissa fall i produktion av lekredskap. Men sammanfattningsvis visar kontrollen tydligt att det fortfarande krävs mycket arbete för att svenska lekland ska uppfylla gällande säkerhetskrav.

Bilagor

Bilaga 1: Produktsäkerhetslagen	2
Bilaga 2: Konsumentundersökning.....	3
Bilaga 3: Informationsbrev till lekland	5
Bilaga 4: Inbjudan till branschträff.....	7
Bilaga 5: Sammanställning besiktningar	9
Bilaga 6: Sammanställning dokumentkontroll.....	10

Bilaga 1: Information om produktsäkerhetslagen

I produktsäkerhetslagen (2004:451), förkortad PSL, föreskrivs att endast säkra varor och tjänster får tillhandahållas. Vid bedömningen av om en risk hos en produkt eller tjänst ska anses som godtagbar och förenlig med en hög skyddsnivå, ska särskild hänsyn tas till sådana risker som produkten eller tjänsten kan föra med sig för vissa konsumentgrupper, särskilt barn och äldre. Detta innebär att en åtgärd kan vara motiverad även då skaderisken är liten.

För att Konsumentverket ska kunna bedöma om en produkt eller tjänst uppfyller gällande krav på säkerhet är näringsidkaren skyldig att på begäran av verket lämna de upplysningar, handlingar, varuprover och liknande som behövs för tillsynen. Om en sådan begäran inte följs kan Konsumentverket förelägga näringsidkaren vid vite att fullgöra sin skyldighet.

Om en produkt eller tjänst skulle visa sig vara farlig kan näringsidkaren förbjudas att till-handa-hålla produkten eller tjänsten, åläggas att lämna säkerhets- eller varningsinformation samt åläggas att återkalla produkten. En näringsidkare som medvetet eller oaktsamt bryter mot lagen riskerar att dessutom åläggas en sanktionsavgift. Som lägst fastställs en sådan avgift till fem tusen kronor och högst fem miljoner kronor beroende på årsomsättningen.

Den som har tillhandahållit en farlig produkt eller tjänst ska utan dröjsmål vidta de åtgärder som krävs för att förebygga skadefall. Om en näringsidkare får kännedom om att en produkt, som tillhandahålls eller har tillhandahållits, är farlig ska tillsynsmyndigheten omedelbart underrättas, (23 § PSL). Samma regler gäller om det vid en genomförd tjänst har inträffat ett olycksfall med svåra skador eller tillbud/incident, som skulle kunna ge en allvarlig skada, och som skulle kunna härledas till brister i det förebyggande säkerhetsarbetet. Näringsidkaren ska då också redovisa vilka åtgärder som vidtagits för att i framtiden förebygga liknande händelser.

På Konsumentverkets hemsida, www.konsumentverket.se, under rubrikerna "Företag" vidare "produktsäkerhet" finns blanketter för underrättelse samt en vägledning för återkallelse och andra korrigerande åtgärder som en näringsidkare kan genomföra. På hemsidan kan man också ta del av lagstiftningen i dess helhet.

Anm: Med olycksfall menas en oönskad händelse som orsakat skada på person eller dödsfall. Med allvarligt tillbud menas en oönskad händelse som hade kunnat leda till en allvarlig personskada eller ett dödsfall.

Bilaga 2: Konsumentundersökning

- Undersökningen genomfördes som en webbenkät i Norstat AB:s webbpanel.
- Datainsamlingsperiod: 26 mars – 6 april 2020.
- 1 012 svar, varav 514 män och 498 kvinnor i åldrarna 18-75 år.
- Svarefrekvens: 36 procent.
- Resultatet är viktat efter kön, ålder och SKL:s kommungruppsindelning enligt befolkningsstatistik från SCB.
- Vid sammanslagningar av svarsalternativ i det sammanfattande resultatet kan avrundningsfel uppstå.
- Undersökningen genomförs online och endast på svenska, vilket innebär att endast personer som har möjlighet att använda dator och internet, samt har grundläggande kunskaper i svenska kan besvara enkäten.

Leklandsfrågor

Av de 1012 svarande hade 25 % besökt ett lekland minst en gång under de senaste två åren. **253 personer har alltså besvarat frågorna om lekland.**

Inom åldersgruppen 26-49 år hade 1 av 3 (36 %) besökt ett lekland minst en gång under de senaste två åren

Information om säkerhet

- Ungefär hälften (44 %) av de som har besökt ett lekland har tagit del av någon säkerhetsinformation
 - 8 av 10 (80 %) av de som tagit del av säkerhetsinformation läste den på skyltar på leklandet
- 3 av 4 (76 %) av de som har besökt ett lekland anser att läsa på skyltar på leklandet är det bästa sättet att få säkerhetsinformationen på

Upplevd säkerhet

- Cirka hälften (44 %) upplever att säkerheten för skydd mot olyckor på de lekland som de har besökt är mycket hög/hög.
 - 1 av 10 (12 %) upplever att säkerheten för skydd mot olyckor är låg/mycket låg
 - Större andel män (51 %) upplever att säkerheten för skydd mot olyckor är mycket hög/hög, jämfört med kvinnor (38 %).

Upplevd säkerhet (forts.)

- 4 av 10 (38 %) brukar följa med barn/barnen som de är där med under hela tiden, när de leker inne på leklandet.
 - Större andel kvinnor (44 %) följer med barn/barnen under hela tiden, jämfört med män (32 %)
 - Endast ett fåtal (6 %) brukar inte följa med barnen när de leker inne på leklandet

- 8 av 10 (82 %) anser att de själva har ansvaret för barnet under vistelsen på leklandet.
 - Större andel kvinnor (88 %) anser att de själva har ansvaret för barnet, jämfört med män (74 %)
 - Endast ett fåtal (5 %) anger att leklandets personal har huvudansvaret för barnen

Personalens agerande på lekland

- Hälften (53 %) upplever att personalen på lekland har låg/ingen uppsikt över barnen (ser till att regler följs med mera).
 - Större andel kvinnor (62 %) upplever att personalen på lekland har låg/ingen uppsikt, jämfört med män (43 %)
- Hälften (51 %) tycker att det är mycket lätt/ganska lätt att komma i kontakt med personal på lekland under deras besök.
 - Ungefär 1 av 10 (14 %) anser att det är ganska svårt/mycket svårt att komma i kontakt med personalen

Skador i samband med besök på lekland

- 2 av 10 (19 %) har varit med om att någon skadats under något besök på ett lekland.
- Ungefär hälften svarar att det var ett annat barn som skadade sig (54 %), eller att det var ett barn som de själva ansvarade för som blev skadad (51 %).
- Vanligaste typen av skador är:
 - Skrapsår/brännskador/blåmärke
 - Stukad fot
 - Bruten arm/ben
 - 3 av 10 (30 %) bedömer att personalen agerande mycket bra/ganska bra i samband med skadan/skadorna.
 - 2 av 10 (19 %) bedömer att personalen agerande mycket dåligt/ganska dåligt i samband med skadan

Snart genomför vi en ny marknadskontroll av lekland

Lekland innebär bra tillfällen till lek och rörelse för barn. En del av leken riskerar dock att sluta med skador på grund av fel i utrustning eller brister i säkerhetsrutiner. Konsumentverkets nyligen genomförda marknadskontroll av lekland visade på ett stort antal brister. Därför genomför verket under 2020 en större uppföljande kontroll av säkerheten.

Rolig lek med risk för skada

Lekland är en uppskattad aktivitet både för familjen och vid gruppaktiviteter som till exempel barnkalas. Det är roligt och nyttigt för barn att leka och röra på sig, men ibland inträffar olyckor.

Att barn skadar sig när de leker är en del av att växa upp och utvecklas, men att barn skadas på grund av säkerhetsbrister är aldrig acceptabelt.

Bakgrund och syfte

Konsumentverket har genomfört kontroller av säkerheten på lekland under 2011 och under 2018-2019. Båda kontrollerna har visat på stora säkerhetsbrister. Förutom ett stort antal allvarliga säkerhetsbrister i utrustning saknade leklanden ofta skriftliga säkerhetsrutiner. Skriftliga rutiner är en grund i det säkerhetsarbete som leklanden ska

bedriva, för att garantera att den tjänst som erbjuds är säker.

Samtidigt som marknadskontrollerna visat på stora säkerhetsbrister har anmälningar från konsumenter om skador på lekland till Konsumentverket ökat kraftigt de senaste åren. Exempel på olyckor är huvudskador, frakturer på ben och armar samt strypningstillbud. Något som fått Konsumentverkets GD och Konsumentombudsman Cecilia Tisell att reagera genom att hon tillskrev branschen direkt i ett brev i juli månad 2019.

Med kontrollen under 2020 vill Konsumentverket få ytterligare säkerhetsbrister åtgärdade och höja kunskapen i branschen avseende vilka krav och regler som gäller för att förebygga skador vid olyckor på lekland.

Mer information

Vill du veta mer om hur du kan arbeta med säkerheten på ditt lekland? Beställ "Vägledning för dig som driver lekland" och "Vägledning för att erbjuda säkra tjänster till konsument".

Du hittar dem genom att söka efter respektive broschyr på Konsumentverkets webbplats.

Gällande regler

Enligt produktsäkerhetslagen (2004:451) ska alla varor och tjänster som tillhandahålls konsumenterna vara säkra. Konsumentverket är tillsynsmyndighet enligt produktsäkerhetslagen. För att bedöma om en vara eller tjänst är säker finns bland annat standarder som hjälpmedel.

För lekland gäller exempelvis standarderna (beroende på vilken utrustning som tillhandahålls):

- EN1176 lekredskap och ytbeläggning,
- EN 1177 stötdämpande underlag för lekplatsen ytbeläggning,
- EN 14960 hoppborgar,
- EN 13219 trampoliner,
- EN 71 åkleksaker.

Det är den senast reviderade standarden som gäller oavsett när redskapen tillverkades.

Konsumentverket har möjlighet att ställa ytterligare krav än de som standarden tar upp för att säkerhetsnivån ska anses uppfyllt enligt produktsäkerhetslagen.

Leklandet ansvarar för säkerheten

Det är den som driver leklandet som är ansvarig för säkerheten. Det innebär bland annat att:

- det ska finnas ett förebyggande säkerhetsarbete samt rutiner vid händelse av olycksfall.
- utrustningen ska uppfylla säkerhetskrav i tillämpliga standarder.
- det ska finnas säkerhetsinformation till vuxna och barn som de ska ta del av innan och under aktiviteten.
- det ska finnas tillräckligt med kompetent personal som säkerställer att utrustningen används på ett säkert sätt.
- det inte går att friskriva sig från ansvaret genom att skriva att deltagande sker på egen risk.

Om ett lekland, eller delar av leklandet, inte uppfyller kraven på säkerhet kan Konsumentverket kräva att leklandet, eller de delar som berörs, hålls stängda tills riskerna är undanröjda.

Så här går kontrollen till

- Konsumentverket skickar ut detta informationsbrev till ansvariga för lekland i Sverige.
- Konsumentverket kommer tillsammans med besiktningsmän att besöka anläggningar runt om i Sverige under året.
- Konsumentverket begär in dokumentation från ett antal lekland. Du ska bland annat kunna visa upp besiktningsprotokoll och annan dokumentation som styrker säkerheten hos utrustningen samt visar att ni regelbundet kontrollerar redskapen.
- Resultatet av kontrollen sammanställs i en rapport som presenteras på Konsumentverkets webbplats.

Projektledare vid Konsumentverket: Anna Strandberg

Projektgrupp: Elisabeth Andreasson, Richard Staxler och Abdulmajid Mkanssi.

Har du frågor är du välkommen att kontakta Konsumentverket via:
telefon vxl: 0771 - 42 33 00
e-post: konsumentverket@konsumentverket.se

Inbjudan till informationsmöte om leklandskontroll 2020

Konsumentverket och Kemikalieinspektionen kommer under 2020 att genomföra leklandskontroller runt om i Sverige.

Kontrollen på lekland som Konsumentverket genomförde under 2018-2019 visade på stora säkerhetsbrister i utrustning samt avsaknad av säkerhetsrutiner hos lekland. För att följa upp problemen som myndigheten sett genomförs en ny kontroll under 2020. Under året kommer även Kemikalieinspektionen att inspektera material som används på lekland, främst varor av mjuk plast. Avsikten är att kontrollera om de innehåller farliga och förbjudna kemikalier. På mötet informerar vi om resultatet från Konsumentverkets genomförda kontroll, vad de kommande kontrollerna innefattar samt hur de kommer att genomföras.

Tid: 11 mars 2020 kl. 13:00 – 16:30
Plats: Kemikalieinspektionen, Esplanaden 3A, Sundbyberg
Lokal: Havet

Anmälan

Anmäl dig senast den 28 februari till Frida.Ramstrom@kemi.se. Antalet platser är begränsat, anmäl dig därför så fort som möjligt. Ange eventuella kostallergier.

Program

Havet, Sundbyberg
11 mars 2020

13:00 – 13:05	Välkomna!
13:05 – 13:40	Krav och regler för varor och tjänster samt resultat från marknads kontroll av säkerheten på lekland 2018-2019
Konsumentverket
13:40 – 13:50	Paus
13:50 – 14:30	Upplägg och genomförande av marknads kontroll 2020
Konsumentverket
14:30 – 15:00	Fikapaus
15:00 – 15:30	Krav och regler på Kemiområdet
Kemikalieinspektionen
15:30 – 15:40	Paus
15:40 – 16:00	Upplägg och genomförande av marknads kontroll 2020
Kemikalieinspektionen
16:00 – 16:30	Avslutande diskussion och frågor
Konsumentverket och Kemikalieinspektionen

Bilaga 5: Sammanställning besiktningar

Plats	Ärende	Beskrivning	Påträffade säkerhetsbrister	Status	Tillverkare
Töcksfors	2020/327	Mindre lekhörna i köpcenter	4 A-, 4 B- och 6 C-fel	Stängt och ej åtgärdat	SPI
Örebro	2020/376	Mindre lekyta i köpcenter	4 B- och 5 C-fel	Stängt och ej åtgärdat	Rodecco
Örebro	2020/376	Mindre lekyta i köpcenter	1 B- och 5 C-fel	Stängt och ej åtgärdat	Rodecco
Örebro	2020/375	Väldigt stort lekland med trampolinpark	106 A-, 20 B- och 18 C-fel	Brister åtgärdade	SPI, Guzzi Eugenio, Akrobat
Luleå	2020/827	Stort separat lekland	6 B- och 15 C-fel	Brister åtgärdade eller avstängda. Hoppborg under utredning.	SPI
Charlottenberg	2020/326	Hög lekställning i våningar inne i butik	4 A-, 3 B- och 7 C-fel	Stängt och ej åtgärdat	BEE
Löddeköpinge	2020/405	Stort separat lekland	11 A-, 7 B- och 11 C-fel	Brister åtgärdade	ELI Play
Malmö	2020/404	Stort separat lekland	14 A-, 9 B- och 49 C-fel	Brister åtgärdade	SPI
Malmö	2020/406	Lekland i restaurang på köpcenter	3 A-, 3 B- och 6 C-fel	Brister åtgärdade	SPI
Torslanda	2020/670	Separat lekland	1 A-fel, 8 B-fel och 13 C-fel	A-fel avstängt vid besiktning i väntan på åtgärd. De flesta B-felen är åtgärdade.	Better Bounce Limited
Kungälv	2020/669	Separat lekland	4 B- och 3 C-fel	Brister åtgärdade	SPI

Bilaga 6: Sammanställning dokumentkontroll

Lekland	Plats	Ärende	Tillverkare	Inventeringslista	Översikt-bilder	Senaste besiktning		
						Datum	Besikt-nings-protokoll	Certi-fierad besikt-nings-man
Exploria	Norsborg	2020/235	SPI Global play	Ja	Ja	200221	Ja	Ja
Busfabriken	Uppsala	2020/305	SPI Global play och Somers-ault	Ja	Ja	180921	Ja	Ja
Busfabriken	Norrköping	2020/306	SPI Global play och Somers-ault	Ja	Ja	190607	Ja	Ja
Cyberzone	Karlskrona	2020/307	SPI Nordic	Ja	Ja	200708	Ja	Ja
Delfinen	Gävle	2020/308	SPI Global play	Ja	Ja	200428	Ja	Ja
Jecko o Jessie	Trollhättan	2020/309	SPI Global play, Stiga, projektlaget	Ja	Ja	190823	Ja	Nej (installatör)
Multi Challenge	Östersund	2020/310	Mich Playground	Ja	Ja	200415	Ja	Ja
Mellerud Handel	Mellerud	2020/311	SPI Global play	Ja	Ja	191018	Ja	Ja

Lekland	Plats	Ärende	Tillverkare	Inventeringslista	Översikt-bilder	Senaste besiktning		
						Datum	Besikt-nings-protokoll	Certi-fierad besikt-nings-man
Tanum Shoppingcenter	Tanums-hede	2020/312	Lekmaskiner: Falgas. Övrigt: GiGi's inflatables, Eurogames S.R.L Forli Italien, air hockey	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej
Västerport galleria	Nyköping	2020/313	?	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej
Avion shopping	Umeå	2020/314	Rodeco	Ja	Ja	191017	Ja	Ja
Bruket	Varberg	2020/315	SPI Global play	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej
Lundegård	Köpingsvik	2020/316	SPI Nordic Play & Leisure AB	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej
Buslandet	Lagan	2020/317	Installplay Lekland i Norden AB	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej
Kaatach	Tyresö	2020/318	SPI Global play, Scanlord, Diggiwall, Tress, SB International	Ja	Ja	181217	Ja	Ja
Äventyrens Hus Baazinga	Arnäs-vall	2020/320		Ja	Ja	190111	Ja	Ja

Lekland	Plats	Ärende	Tillverkare	Inventeringslista	Översikt-bilder	Senaste besiktning		
						Datum	Besikt-nings-protokoll	Certi-fierad besikt-nings-man
Experium TOKA Gym - Lind- vallen	Sälen	2020/321	SPI Global play	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej
Leos	Skel- lefteå	2020/322	SPI Global play	Ja	Ja	200218	Ja	Ja
Leos	Växjö	2020/323	SPI Global play	Ja	Ja	200226	Ja	Ja
Kotteland	Visby	2020/325	Reimar play, Haunus, Funspot, Bee.tee, tress, Special- plast	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej
Sport- shopen	Char- lotten- berg	2020/326	Bee Polska sp. Zo.o	Ja	Ja	200603	Ja	Ja
Burger King	Töcks- fors	2020/327	SPI Global play	Ja	Ja	201103	Ja	Ja
Teddys Lekland	Vä- ners- borg	2020/328	SPI Nordic Play & Leisure AB	Ja	Ja	111021	Ja	Ja
Ikea smålands lektrum	Jönkö- ping	2020/329		Ja	Ja	Nej	Nej	Nej
Lennys Lekland	Hema- van	2020/330	Ergoholts, Rabo	Ja	Ja	190617	Ja	Ja
Pite Havsbad Nimbys värld	Piteå	2020/331	SPI Nordic Play & Leisure AB	Ja	Ja	190708	Ja	Ja

Lekland	Plats	Ärende	Tillverkare	Inventeringslista	Översikt-bilder	Senaste besiktning		
						Datum	Besikt-nings-protokoll	Certi-fierad besikt-nings-man
Erikslund Shopping Center, Lekytor	Västerås	2020/332	Rodeco	nej	Ja	200429	Ja	Ja
Barnens hus Kungsmässan	Kungsbacka	2020/333	Rodeco	Ja	Ja	200420	Ja	Ja
Djungellandet	Strömstad	2020/334	SPI Global play	Ja	Ja	191210	Ja	Nej

Färgmarkering i tabellen

- Besiktning utförd under innevarande besiktningstid och innan Konsumentverkets begäran om uppgifter.
- Besiktning utförd under innevarande besiktningstid men efter Konsumentverkets begäran om uppgifter.
- Ingen besiktning utförd under innevarande besiktningstid.

Konsument
verket · KO

Konsumentverket, Box 48, 651 02 Karlstad
Telefon: 0771-42 33 00. konsumentverket.se